

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КРАЇНОЗНАВСТВО”

Харків
2012

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КРАЇНОЗНАВСТВО”**

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”,
напрямок підготовки 6.030401 “Правознавство”)

для студентів I курсу

**Харків
2012**

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та семінарських занять з навчальної дисципліни “Крайнознавство” (галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”, напрям підготовки 6.030401 “Правознавство”) для студентів I курсу / уклад.: В. А. Лизогуб, Є. О. Васильєв. – Х. : Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 21 с.

У к л а д а ч і: В. А. Лизогуб,
Є. О. Васильєв

Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою університету (протокол № 5 від 27.07.2012 р.)

© Національний університет “Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого”, 2012

1. ВСТУП

Країнознавство є нормативною навчальною дисципліною і має на меті навчити студентів розуміти географічні, політичні, соціальні, демографічні реалії, сутність і наслідки складних процесів, що проходять у сучасному світі, передбачає пізнання і використання знань про основні закономірності виникнення і розвитку світових політичних і економічних систем, прогнозування їх подальшої еволюції.

Країнознавство синтезує, систематизує та узагальнює різноманітні дані про політичну, економічну, соціальну, культурологічну сфери життєдіяльності суспільства, світу в цілому, окремих регіонів, держав і країн.

Навчальна дисципліна формує уявлення про методологічні та теоретичні основи країнознавства, глобальні цивілізаційні структури і цивілізаційний підхід, світосистемні структури та світосистемний підхід, глобальні інтерпретації сучасності, сучасні проблеми глобальної світової цивілізації, світове господарство як систему і множину його структур, основні засади політики країн Європи, суверенну державу і недержавні утворення у складі світосистеми, політичну карту світу та її зміни, основи геополітики та політичної географії, географію політичних партій, схему країнознавчого аналізу, геопростір і територію, географічне та геополітичне положення країни, природні умови та природно-ресурсний потенціал країни, історію формування етносу, держави і суспільства, країнознавчі аспекти народонаселення та демографії, культуру, релігію, мистецтво країни, економічну сферу країни, політичну сферу країни.

При вивченні даного курсу передбачається проведення лекцій, семінарських та індивідуальних занять, консультацій, виконання самостійних завдань студентами з використанням схем, таблиць, карт, методичних рекомендацій, проходження поточного модульного контролю.

Підсумковою формою контролю є залік та іспит, які проводяться для перевірки рівня засвоєння отриманих знань, умінь їх застосовувати при вирішенні конкретних професійних завдань.

У результаті вивчення країнознавства студенти повинні:

– **знати** природні умови та ресурси, екологічну ситуацію; особливості населення, його розселення, природного руху; найважливіші етапи історичного розвитку, характерні риси політичної системи та її елементів; рівень розвитку господарства загалом та його провідних галузей; основні напрями зовнішньої політики, участь у міжнародних організаціях, зовнішньоекономічні зв'язки. Надзвичайно важливим є усвідомлення сутності найактуальніших проблем політичного, соціального, економічного та культурного розвитку окремих країн;

– **вільно орієнтуватися** в природно-ресурсних, соціально-економічних, політичних, територіальних, етнодемографічних, історико-культурологічних системах регіонів і країн світу;

– **уміти** виявляти характерні для кожної країни особливості геополітичного та гео економічного становища у світі та регіоні; визначати ступінь сприятливості природних умов для життєдіяльності населення, сутність екологічних проблем у певній країні; аналізувати демографічну ситуацію в країнах, ефективність заходів вирішення демографічних проблем; виявляти головні риси економічного розвитку, сутність економічних проблем, перспективи розвитку господарства та його окремих галузей; характеризувати політичні системи країн, здійснювати їх порівняльний аналіз, визначати внутрішньополітичні проблеми і шляхи їх вирішення; аналізувати зовнішню політику держав на світовому і регіональному рівнях, їх участь у діяльності міжнародних організацій; виявляти характерні риси політичних, економічних, культурних зв'язків України з державами, що вивчаються.

2. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тема	Всього годин	У тому числі:		
			лекції	семінари	Індивідуальна робота
1	2	3	4	5	6
I семестр					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I: Загальне країнознавство					
1	Методологічні основи країнознавства	6	2	2	2
2	Глобальні цивілізаційні структури і цивілізаційний підхід	4	2	2	
3	Світосистемні структури та світосистемний підхід. Глобальні інтерпретації сучасності	4	2	2	
4	Сучасні проблеми глобальної світової цивілізації	4			4
5	Світове господарство як система і множина його структур	6	2	2	2
6	Основні засади політики країн Європи	4	2	2	
7	Суверенна держава і недержавні утворення у складі світосистеми	4	2	2	
8	Політична карта світу та її зміни.	6	2	2	2
9	Основи геополітики та політичної географії	10	6	4	
10	Географія політичних партій	4	2	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II: Країнознавчий аналіз					
11	Схема країнознавчого аналізу	4	2	2	
12	Геопростір і територія. Географічне та геополітичне положення країни	8	4	4	
13	Природні умови та природно-ресурсний потенціал країни	4	2	2	
14	Історія формування етносу, держави і суспільства	4			4
15	Країнознавчі аспекти народонаселення та демографії	4	2	2	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6
16	Культура, релігія, мистецтво країни	4			4
17	Економічна сфера країни	6	2	2	2
18	Політична сфера країни	6	2	2	2
	Тестування з тем змістового модуля I - II	2		2	
	Разом за I семестр	104*	36	36	22
	* Індивідуальна робота – 10 год				
	II семестр				
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III: Країни Європи та Азії (12 балів)				
19	Загальна характеристика країн Європи	8	4	4	
20	Велика Британія	6	2	2	2
21	Франція	4	2	2	
22	Італія	4	2	2	
23	Німеччина	6	2	2	2
24	Російська Федерація	6	2	2	2
25	Туреччина	4			4
26	Індія	4	2	2	
27	Японія	6	2	2	2
28	Китай	6	2	2	2
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV: Країни Америки, Африки, Австралії				
29	Сполучені Штати Америки	8	4	4	
30	Канада	4	2	2	
31	Країни Латинської Америки	8	2	2	4
32	Загальна характеристика країн Африки	12	4	4	4
33	Південно-Африканська Республіка	4			4
34	Австралія	4	2	2	
35	Океанія	2			2
	Тестування з тем змістовних модулів №2-3	4		4	
					12
	Разом за II семестр	112*	34	38	28
	Всього	216	70	74	72
	* Індивідуальна робота – 12 год				

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Національної юридичної
академії України ім. Ярослава Мудрого
(протокол № 8 від 20 квітня 2012 р.)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “КРАЇНОЗНАВСТВО”

Р о з д і л 1. ЗАГАЛЬНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

Методологічні основи країнознавства. Предмет, методи і завдання країнознавства. Функції країнознавства. Теоретичні проблеми країнознавства. Принципи країнознавства. Країна, держава, суспільство – спорідненість і відмінність понять. Розмаїтість підходів до країнознавства. Основні періоди становлення та розвитку країнознавства. Класифікація і типологія країн світу. Особливості типології в країнознавстві. Сучасні типологічні схеми країн світу. Регіоналізація країн світу.

Глобальні цивілізаційні структури і цивілізаційний підхід. Цивілізація як категорія аналізу розвитку людства. Поняття “цивілізація”. Релігійний чинник у розвитку світової цивілізації. Історія розвитку світових цивілізацій.

Цивілізаційний підхід у країнознавстві. Теоретичні проблеми цивілізаційного підходу. Проблеми еволюції, кількості і меж цивілізацій. Порівняльний аналіз світових цивілізацій. Західна, китайська, японська, індуїстська, ісламська, православна, латиноамериканська, африканська цивілізації.

Світосистемні структури та світосистемний підхід. Глобальні інтерпретації сучасності. Інформаційна революція. Мережеве суспільство. Концептуальна сутність глобалізації як суспільно-географічного процесу. Культурологічний підхід. Економічний підхід. Геополітичний підхід. Екологічний підхід. Світосистемний ефект глобалізації. Поняття “світосистема”. Демографо-екологічна, економічно-господарська, інформаційно-технологічна, соціально-культурна, політична підсистеми. Географічний, економічний, інформаційний і

соціокультурний простори.

Сучасні проблеми глобальної світової цивілізації. Поняття про глобальні проблеми сучасної цивілізації. Проблеми міжнародної безпеки і роззброєння. Тероризм як глобальна проблема сучасної світової цивілізації. Глобальні аспекти проблеми прав людини в сучасному світі. Глобальні екологічна та енергетична проблеми. Сировинна проблема. Демографічна і продовольча проблеми. Глобальна проблема подолання відсталості країн, що розвиваються. Правові проблеми. Глобальна інформаційна мережа. Проблема інформаційної безпеки.

Світове господарство як система і множина його структур. Системна сутність та різноманітність визначень поняття “світове господарство”, ознаки і головні тенденції розвитку. Компоненти світового господарства. Стадії та циклічність розвитку світового господарства. Перехід від індустріальної до постіндустріальної стадії розвитку. Інформаційно-технічна революція. Інтернаціоналізація світового господарства. Множина структур світогосподарської системи. Територіальна структура світового господарства. Центр, напівпериферія і периферія. Міжнародний географічний поділ праці. Транснаціональні корпорації. Механізм координації міжнародної економіки.

Основні засади політики країн Європи. Географія, принципи, система і структура Європейського Союзу. Компетенція і джерела права Європейського Союзу. Права людини і громадянина у Європейському Союзі. Інститути Європейського Союзу. Внутрішній ринок, економічний і валютний союз країн Європи. Антимонопольна політика. Корпоративне право. Екологічна політика. Енергетична, соціальна, транспортна, аграрна, науково-технічна політика. Питання освіти. Інтелектуальна власність. Засоби створення “простору свободи, безпеки і правосуддя”. Організаційний механізм європейської безпеки і оборони.

Суверенна держава і недержавні утворення у складі світосистеми. Суверенна держава. Державний суверенітет. Ідеологія, її типи. Наукова база ідеології, ідеологічний плюралізм. Поняття і функції політичної культури і виховання. Поняття еліти. Типи еліт. Чинники становлення національних держав.

Поняття етногенезу. Національні інтереси держави. Збереження політичної незалежності та територіальної цілісності. Забезпечення прав людини. Забезпечення економічної безпеки держави. Недержавні утворення та їх роль у сучасному світі. Міжнародні, неурядові організації, інституційні інвестори, світові міста.

Політична карта світу та її зміни. Античні держави світу, їх державний устрій і міждержавні відносини. Країни Стародавнього Сходу. Політична карта світу, державний устрій, внутрішня і зовнішня політика держав епохи феодалізму. Епоха колоніалізму, формування великих світових колоніальних імперій. Перша світова війна, її причини. Політична карта світу після Першої світової війни. Друга світова війна. Політична карта світу після Другої світової війни. Крах епохи колоніалізму. Холодна війна, її причини, вплив на світові політичні процеси. Крах світової соціалістичної системи.

Основи геополітики та політичної географії. Теоретичні основи геополітики і політичної географії. Розвиток геополітичних та політико-географічних ідей. Геопросторова політична організація світу. Держава як просторова геополітична система. Держави в сучасному світі. Адміністративна географія держав світу. Геополітика держави на міжнародній арені. Геостратегія. Політична географія та геополітика України. Геополітичні проблеми пострадянського простору.

Географія політичних партій. Політичні партії, громадські рухи і громадські організації. Історичні етапи формування політичних партій. Типи партійних систем: однопартійна, гегемоністська, двопартійна, обмеженого та поляризованого плюралізму, “атомізована” і перехідна системи. Класифікація політичних партій. Електоральна географія. Виборчі системи в державах світу. Мажоритарна, пропорційна, змішана і куріальна виборчі системи. Виборчі технології. Фактори, що впливають на результати виборів. Джеррімандеринг. Соціальні проблеми сучасності та виборча боротьба. Досвід проведення виборів у різних країнах.

Розділ 2. КРАЇНОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ

Схема країнознавчого аналізу. Різновиди країнознавчих підходів. Класична схема і концептуальні напрямки країнознавчого аналізу. Схема комплексного географічного країнознавства. Опорні елементи сучасного країнознавчого дослідження. Геопростір і територія. Географічне середовище і природні ресурси розвитку. Соціосфера. Культуросфера. Еконосфера. Техносфера. Політосфера. Райони.

Геопростір і територія. Географічне та геополітичне положення країни. Простір і територія в країнознавстві. Територія країни і держави. Формування території держави. Внутрішній поділ країн. Відмінності морфології та геопросторового положення держави. Кордони держави. Поняття, методологічні основи вивчення і властивості географічного та геополітичного положення країни. Ієрархічні рівні геополітичного положення країни.

Природні умови та природно-ресурсний потенціал країни. Поняття про природні умови та природні ресурси. Оцінка природних факторів у країнознавстві. Покомпонентна характеристика природних факторів у країнознавстві. Рельєф, корисні копалини, клімат, водні ресурси, земельні ресурси, природні зони, рослинний і тваринний світ. Вплив природних факторів на життя і господарську діяльність людини. Ступінь та характер і освоєння природи. Оцінка території за рівнем комфортності. Територіальна структура природних ресурсів.

Історія формування етносу, держави і суспільства. Методи аналізу історії країни. Періодизація всесвітньої історії. Історичні джерела. Рівні аналізу історичного матеріалу. Необхідність історичної інформації у країнознавстві. Історія народу. Історія держави. Історія видатних подій і особистостей. Давність походження народу та території його етногенезу. Значення етноніму. Процеси етнічної консолідації. Процеси територіальної консолідації держави. Зародження та становлення станових та класових груп. Традиційні та специфічні протиріччя в боротьбі за владу. Становлення і розвиток політичної системи країни. Традиції парламентаризму. Становлення правової системи. Основні етапи розвитку продуктивних сил. Розвиток осві-

ти, науки, культури, засобів масової інформації.

Країнознавчі аспекти народонаселення та демографії. Методика дослідження населення країни. Основні поняття. Методика вивчення народів. Расовий, етнічний, мовний, релігійний склад населення. Розселення населення. Поняття та види. Методи дослідження мережі розселення країни. Міграції. Діаспора. Методи аналізу територіальної організації систем розселення країни. Урбанізація. Головні міста країни. Опорний каркас розселення країни. Зайнятість населення. Статеві-віковий склад населення. Демографічна політика держави.

Культура, релігія, мистецтво країни. Феномен культури в контексті цивілізаційного підходу. Культуросфера. Співвідношення понять цивілізація і культура. Теоретико-методологічні основи країнознавчої характеристики феномена культури. Культурний плюралізм. Схема аналізу складових культури країни. Країнознавча характеристика окремих компонентів культурного життя країни. Традиції. Мова. Народна творчість. Масова культура. Релігія. Художня культура. Мистецтво. Види мистецтва і періодизація їх розвитку, жанрова спрямованість, найвидатніші персоналії: художня література; образотворче мистецтво; архітектура і скульптура; музичне мистецтво і театр. Національна наука. Засоби масової інформації у житті країни.

Економічна сфера країни. Методи аналізу економіки й інфраструктури країни. Американська, японська та шведська моделі ринкової економіки. Галузева структура. Три сектори економіки. Міжгалузевий комплекс. Організаційно-управлінська, функціонально-господарська та територіальна структура господарства. Територіальна структура економічних ресурсів, виробничої, обслуговуючої та організаційно-управлінської діяльності. Економічна сутність і зміст інфраструктури. Підходи до вивчення інфраструктури у країнознавстві. Виробнича, соціальна та інформаційно-управлінська інфраструктури. Закономірності розвитку територіальної організації інфраструктури. Зовнішньоекономічна діяльність. Експортна (імпортна) квота.

Політична сфера країни. Методика вивчення політичної системи країни. Типи держав за формою правління, державним устроєм та політичним режимом. Політико-правові інсти-

тути. Партійна система. Рівень політизації окремих сфер суспільного життя. Особливості політичної організації території держави. Місцеве самоврядування та територіальні органи влади. Роль положення столиці держави. Геопросторові каркаси території. Регіональні особливості політичної організації суспільства. Поняття та структура правової системи. Політична сфера держави та світовий політичний процес і міжнародні відносини.

Р о з д і л 3. КРАЇНИ ЄВРОПИ, ЄВРАЗІЇ ТА АЗІЇ

Загальна характеристика країн Європи. Географічне положення та природно-ресурсний потенціал Європи. Субрегіони Європи, їх характеристика. Правові системи країн Європи. Господарство країн Європи. Європейський Союз (далі – ЄС), його правова природа та історія формування. Мета ЄС та засоби її реалізації. Основні органи ЄС. Правові засади економічної інтеграції ЄС. Правові засади спільної регіональної та міграційної політики.

Велика Британія. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Залежні території. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Франція. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Залежні території. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Італія. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Німеччина. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Російська Федерація. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Суб'єкти федерації; проблема Чеченської республіки (Ічкерії). Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Туреччина. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Індія. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Ринкові перетворення в господарстві у 90-х роках ХХ ст. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Японія. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Китай. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Основні напрями економічної реформи “гайге”. Створення вільних економічних зон. Роль іноземних інвестицій. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Розділ 4. КРАЇНИ АМЕРИКИ, АФРИКИ, АВСТРАЛІЇ ТА ОКЕАНІЇ

Сполучені Штати Америки. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Федеративний устрій. Особливості історичного розвитку. Перша світова війна. Економічне піднесення, криза, “новий курс”. Друга світова війна.

“Маккартизм”. Внутрішня та зовнішня політика США у 50-90-х роках ХХ ст. — на початку ХХІ ст. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб’єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Канада. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб’єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Країни Латинської Америки. Мексика. Бразилія. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Історичний розвиток. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб’єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Загальна характеристика країн Африки. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Історичний розвиток. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країн регіону. Основні риси державного ладу. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб’єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Єгипет. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Де-

мографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Алжир. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Південно-Африканська Республіка. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. “Африканське відродження”. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Австралія. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Океанія. Маршаллові Острови. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ. Особливості історичного розвитку. Демографічна характеристика. Природ-

но-ресурсний потенціал країни. Державний лад країни. Провідні політичні партії. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права. Правове регулювання оподаткування. Митна політика. Основні галузі господарства. Сфера послуг. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Барыгин И. Н. Регионоведение / И. Н. Барыгин. – С.-Пб., 2007.

Барыгин И. Н. Международное регионоведение: теория и практика / И. Н. Барыгин. – С.-Пб., 2009.

Безуглий В. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу : навч. посіб. / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – К., 2007.

Барыгин И. Н. Международное регионоведение / И. Н. Барыгин. – С.-Пб., 2009.

Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.

Дахно І. І. Країни світу: Енциклопед. довід. / І. І. Дахно. – К.: Мапа, 2004.с

Дністрянський М. С. Україна в політико-географічному вимірі / М. С. Дністрянський. – Л.: ЛНУ, 2000.

Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник / І. А. Дубович. – Л.: Ліга-прес, 2005.

Кузик С. Економічна і соціальна географія Америки / С. Кузик, М. Книш. – Л.: ЛНУ, 1999.

Масляк П. О. Економічна і соціальна географія світу / П. О. Масляк, І. І. Дахно. – К.: Вежа, 2004.

Масляк Я. О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу / Я. О. Масляк, Я. Б.Олійник, А. В. Степаненко. – К.: Лібра, 1996.

Олійник Я. Б. Географія для старшокласників та абітурієнтів / Я. Б.Олійник, П. Г. Шищенко, А. В. Степаненко, П. О. Масляк. – К.: Знання, 2006.

Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: підруч. / за ред. В. В. Ковалевського, О. Л. Михайлюк, В. Ф. Семенова. – [6-те вид., виправ.]. – К.: Знання, 2004.

Румянцев А. Л. Міжнародна торгівля / А. Л. Румянцев, А. І. Башинська, І. М. Корнілова, Ю. О. Коваленко. – К.: ЦНЛ, 2004.

Світова економіка. – К.: Либідь, 2001.

Соколенко С. І. Глобалізація і економіка України / С. І. Соколенко. – К.: Логос, 1999.

Страны. Народы. Цивилизации / глав. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Сухоруков В. Д. Теория геопространственных систем / В. Д. Сухоруков. – Смоленск, 2000.

Тойнби А. Постижение истории / А. Тойнби. – М., 1996.

Тойнби А. Цивилизация перед судом истории / А. Тойнби. – М.; С.-Пб., 1995.

Хантингтон С. Столкновение цивилизации / С. Хантингтон. – М., 2003.

Чумаков А. Н. Глобализация. Контуры целостного мира / А. Н. Чумаков. – М., 2005.

Юрківський В. М. Країни світу / В. М. Юрківський. – К.: Либідь, 2001.

Яценко Б. Л. Політична географія / Б. Л. Яценко. – К.: НАНУ, 2005.

4. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Проведення семінарських занять спрямоване на поглиблене вивчення та засвоєння найскладніших і найважливіших тем навчальної дисципліни “Країнознавства”.

Цей вид роботи сприяє закріпленню матеріалу лекційного курсу, забезпечує набуття студентом певних навичок формулювання і висловлювання своїх думок під час обговорення питань теми. При підготовці до занять студенти повинні самостійно опрацювати джерела, звертаючись до нових підручників з країнознавства.

На кожному семінарському занятті слід бути активним, у дискусії уміти відстоювати свою позицію. Це враховується при визначенні підсумкової оцінки.

З усіх питань семінарських занять студенти зможуть знайти матеріал до конкретних тем у рекомендованій літературі.

Т е м а 1. Методологічні основи країнознавства (2 г о д)

П л а н

1. Предмет, методи і завдання країнознавства. Функції країнознавства. Принципи країнознавства.
2. Основні періоди становлення та розвитку країнознавства. Розмаїтість підходів до країнознавства.
3. Класифікація і типологія країн світу. Сучасні типологічні схеми країн світу
4. Регіоналізація країн світу.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Анучин В. А. Страноведение: состояние и задачи / В. А. Анучин. – М., 1984.

Барыгин И. Н. Международное регионоведение: теория и практика / И. Н. Барыгин. – С.Пб., 2009.

Вардомский Л. Б. Регионоведение / Л. Б. Вардомский, В. А. Дергачев. – М., 2010.

Країнознавство. Систематизація країн світу. – Л., 2006.

Масляк П. О Країнознавство: підруч./ П. О. Масляк. – К., 2008

Масляк П. О. Економічна і соціальна географія світу / П. О.Масляк, І. І. Дахно. – К.: Вежа, 2004.

Масляк Я. О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу / Я. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К.: Лібра, 1996.

Методика сравнительного страноведения (Экономическая и социальная география) /под ред. Н. С. Мироненко. – М., 1993.

Ровенчак І. І. Типологія країн світу / І. І. Ровенчак. – Л., 1998.

Тема 2. Глобальні цивілізаційні структури і цивілізаційний підхід (2 год)

П л а н

1. Цивілізація як категорія аналізу розвитку людства. Поняття “цивілізація”. Історія розвитку світових цивілізацій.
2. Цивілізаційний підхід у країнознавстві.
3. Теоретичні проблеми цивілізаційного підходу. Проблеми еволюції, кількості і меж цивілізацій.
4. Порівняльний аналіз світових цивілізацій.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Максаковский В. П. Историческая география мира: учеб. пособ. для вузов / В. П. Максаковский. – М., 1999.

Мечников Л.И. Цивилизация и великие исторические

реки / Л. И. Мечников. – М., 1995.

Миронко Н. С. Страноведение / Н. С. Миронко. – М., 2001.

Сорокин П. Общие принципы цивилизационной теории и ее критика / П. Сорокин // Сравнительное изучение цивилизаций. – М., 1998.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Тойнби А. Постижение истории / А. Тойнби. – М., 1996.

Тойнби А. Цивилизация перед судом истории / А. Тойнби. – М.; С.-Пб., 1995.

Хантингтон С. Столкновение цивилизации / С. Хантингтон. – М., 2003.

Тема 3. Світосистемні структури та світосистемний підхід. Глобальні інтерпретації сучасності (2 год)

П л а н

1. Інформаційна революція. Мережеве суспільство.
2. Концептуальна сутність глобалізації як суспільно-географічного процесу.
3. Світосистемний ефект глобалізації. Поняття “світосистема” її функціонально-компонентний склад.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.

Бебик В. М. Сучасна глобалістика : провідні концепції і модерна практика / В. М. Бебик, С. О. Шергін, Л. О. Дегтярьова. – К.: Ун-т “Україна”, 2006.

Лукашевич В. М. Глобалістика: учеб. пособ. / В. М. Лукашевич. – Л., 2004.

Міжнародні інтеграційні процеси сучасності. – К., 2004.

Миронко Н.С. Страноведение / Н. С. Миронко. – М., 2001.

Многоликая глобализация / под ред. П. Бергера и С. Хантингтона: пер. с англ. В.В. Сапова; под ред. М. М. Лебедевой. – М., 2004.

Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії / М. Д. Пістун. – К., 1996.

Світове господарство в умовах глобалізації / за ред. Я. Б. Олійника, П. Б. Яценка, В. К. Бабарицької. – К., 2004.

Хелд Д. Глобальные трансформации: Политика, экономика, культура / Д. Хелд и др.: пер. с англ. В.В. Сапова и др. – М., 2003.

Чумаков А. Н. Глобализация – контуры целосного мира / А. Н. Чумаков. – М., 2005.

Яценко Ю. В. Глобализация и взаимодействие цивилизаций / Ю. В. Яценко. – [2-е изд., перераб. и допол.] – М., 2003.

Тема 5. Світове господарство як система і множина його структур (2 год)

П л а н

1. Системна сутність та різноманітність визначень поняття “світове господарство”. Компоненти світового господарства.

2. Стадії та циклічність розвитку світового господарства. Інформаційно-технічна революція. Інтернаціоналізація світового господарства.

3. Множина структур світогосподарської системи.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Безуглий В. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу : навч. посіб. / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – К., 2007.

Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.

Дергачев В. А. Глобальная геоекономика: Трансформация мирового экономического пространства / В. А. Дергачев. – Одесса: ИНПРЭЭИ НАНУ, 2003.

Масляк П. О. Економічна і соціальна географія світу / П. О. Масляк, І. І. Дахно. – К.: Вежа, 2004.

Масляк Я. О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу / Я. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К.: Лібра, 1996.

Румянцев А. Л. Міжнародна торгівля / А. Л. Румянцев, А. І. Башинська, І. М. Корнілова, Ю. О. Коваленко. – К.: ЦНЛ, 2004.

Світова економіка. – К.: Либідь, 2001.

Світова економіка / за ред. А. С. Филипенка. – К., 2007.

Яценко П. Б. Мегатренди світового господарства / П. Б. Яценко // Укр. географ. журнал. – 1988. – № 4.

Тема 6. Основні засади політики країн Європи (2 год)

П л а н

1. Географія, принципи, система і структура Європейського Союзу.

2. Компетенція і джерела права Європейського Союзу.

3. Права людини і громадянина у Європейському Союзі.

4. Інститути Європейського Союзу.

5. Внутрішній ринок, економічний і валютний союз країн Європи.

6. Антимонопольна політика. Корпоративне право.

7. Екологічна політика.

8. Інші сфери політики країн Європи:

а) енергетична, соціальна політика країн Європи;

б) організаційний механізм європейської безпеки і оборони.

Список літератури

- Англія : пер.з англ. – К.,2002.
- Березная Н. А. Великобритания / Н. А. Березная. – М., 2004.
- Василенко В.А. Административно-государственное управление в странах Европы: США, Великобритания, Франция, Германия / В. А. Василенко. – М., 2000.
- Великобритания. Эпоха реформ / под. ред. Ал. А. Громыко. – М., 2007.
- Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.
- Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.
- Журков А. А. Великобритания и проблемы западно-европейской интеграции / А. А. Журков. – М., 2002.
- Иванов И. Д. Европа регионов. / И. Д. Иванов. – М., 1998.
- Кальвокоресси П. Мировая политика после 1945 года : в 2 кн. / П. Кальвокоресси: пер. с англ.– М.: Междунар. отношения, 2000.
- Киндерсли Д. Германия / Д. Киндерсли. – М., 2008.
- Копійка В. В. Європейський Союз: заснування і етапи становлення : навч. посіб. / В. В. Копійка. – К., 2001.
- Міжнародні інтеграційні процеси сучасності. – К., 2004.
- Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. О.С. Кучук. – К., 2005.
- На шляху до Європи. Український досвід єврорегіонів / за ред. С. Максименка, І. Студеннікова. – К., 2000.
- Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України / за ред. С. Максименка. – К., 2001.
- Українська дипломатична енциклопедія : в 2 т. / редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. – К.: Знання України, 2001.

**Тема 7. Суверенна держава і недержавні утворення
у складі світосистеми
(2 год)**

П л а н

1. Суверенна держава.
2. Чинники становлення національних держав.
3. Національні інтереси держави.
4. Недержавні утворення та їхня роль у сучасному світі.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.

Гумилев Л. Н. Этногенез и биосфера Земли / Л. Н. Гумилев. – Айрис Прес, 2004.

Дністрянський М. С. Україна в політико-географічному вимірі / М. С. Дністрянський. – Л.: ЛНУ, 2000.

Колосов В. А. Геополитика и политическая география / В. А. Колосов, Н. С. Мироненко. – М., 2001.

Максаковский В. П. Историческая география мира: учеб. пособ. для вузов / В. П. Максаковский. – М., 1999.

Фуше М. Европейская республика. Исторические и географические контуры / М. Фуше: пер с фр. – М.: Международные отношения, 1999.

Челлен Р. Государство как форма жизни / Р. Челлен: пер. со швед. – М.: РОССПЭН, 2008.

Яценко Б. Л. Політична географія / Б. Л. Яценко. – К.: НАНУ, 2005.

**Тема 8. Політична карта світу та її зміни
(2 год)**

П л а н

1. Античні держави світу, їх державний устрій і міждержавні відносини. Країни Стародавнього Сходу.

2. Політична карта світу, державний устрій, внутрішня і зовнішня політика держав епохи феодалізму.
3. Епоха колоніалізму, формування великих світових колоніальних імперій.
4. Перша світова війна, її причини. Політична карта світу після Першої світової війни.
5. Друга світова війна. Політична карта світу після Другої світової війни. Крах епохи колоніалізму.
6. Холодна війна, її причини, вплив на світові політичні процеси. Крах світової соціалістичної системи.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Арон Р. Мир и война между нациями / Р. Арон: пер з фр. – К.: Юніверс, 2000.
- Бабурин С. Н. Мир империй: Территория государства и мировой порядок / С. Н. Бабурин. – Спб.: Изд-во Р. Асланова “Юрид. центр Пресс”, 2005.
- Васильев Л. С. История Востока: в 2 т. / Л. С. Васильев. – М.: Высш. шк., 1998.
- Гренвил Дж. История XX века. Люди. События. Факты / Дж. Гренвил: пер. с англ. О. Суворова. – М.: Аквариум, 1999.
- Девіс Н. Європа. Історія / Н. Девіс. – К., 2001.
- Історія західних і південних слов'ян: XX століття. – Х.: Око, 1998.
- Кисинджер Г. Дипломатія / Г. Кисинджер: пер. с англ. – М.: Ладомир, 1997.
- Максаковский В. П. Историческая география мира: учеб. пособ. для вузов. / В. П. Максаковский. – М., 1999.
- Мартиненко А. К. Міжнародні відносини (1945 – 1975) / А. К. Мартиненко. – К., 2007.
- Перепелиця Г. М. Конфлікти в посткомуністичній Європі / Г. М. Перепелиця. – К.: НІСД, 2003.
- Рожков С.С. Динаміка імперій / С. С. Рожков. – К., 1993.
- Фрай С.П. Всемирная история / С.П Фрай. – М., 1999.

Тема 9. Основи геополітики та політичної географії (4 год)

П л а н

1. Теоретичні основи геополітики і політичної географії.
2. Розвиток геополітичних та політико-географічних ідей.
3. Геопросторова політична організація світу.
4. Держава як просторова геополітична система. Держави в сучасному світі.
5. Геополітика держави на міжнародній арені. Геоstrатегія.
6. Політична географія та геополітика України.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Адрианова Т. В. Геополитические теории XX в. (Социально-философское исследование) / Т. В. Адрианова. – М., 1996.

Арон Р. Мир и война между нациями / Р. Арон: пер з фр. – К.: Юніверс, 2000.

Бжезинский З. Вибір: світове панування чи світове лідерство / З. Бжезинский: пер. с англ. – К.: Від. Дім “Киево-Могил. Акад.”, 2006.

Вандам Е. А. Геополитика и геостратегия / Е. А. Вандам. – М.: Куликово поле, 2002.

Василевський О. Л. Структура геополітичних інтересів України / О. Л. Василевський, М. М. Гончар – К.: 1995.

Гаджиев К. С. Геополитика / К. С. Гаджиев. – М.: Междунар. отношения, 1997.

Гумилев Л. Н. Этногенез и биосфера Земли / Л. Н. Гумилев. – Айрис Прес, 2004.

Кисинджер Г. Дипломатия / Г. Кисинджер: пер. с англ. – М.: Ладомир, 1997.

Колосов В.А. Геополитика и политическая география / В. А. Колосов, Н.С. Мироненко. – М., 2001

Мечников Л.И. Цивилизация и великие исторические реки / Л. Мечников. – М., 1995.

Політична географія і геополітика / за ред. П. Б. Яценка. – К., 2007.

Хантингтон С. Столкновение цивилизации / С. Хантингтон. – М., 2003.

Челлен Р. Государство как форма жизни / Р. Челлен: пер. со швед. – М.: РОССПЭН, 2008.

Тема 10. Географія політичних партій (2 год)

П л а н

1. Електоральна географія. Завдання і методи.
2. Типи партійних систем. Класифікація політичних партій.
3. Фактори, що впливають на результати виборів.
4. Виборчі системи в державах світу. Джеррімандеринг.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Білоус А. С. Політико-правові системи : світ і Україна: [навч. посіб.] / А. С. Білоус. – К.: АМУПП, 2000.

Василенко В. А. Административно-государственное управление в странах Европы: США, Великобритания, Франция, Германия / В. А. Василенко. – М., 2000.

Великобритания. Эпоха реформ / под. ред. Ал. А. Громыко. – М., 2007.

Дербишар Дж. Д. Политические систем мира : в 2 т. / Дж. Д. Дербишар. – М., 2004.

Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / В. О. Ріяка, В. С. Семенов, М. В. Цвік та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.

Мангейм Дж. Б. Политология, методы исследований / Дж. Б. Мангейм. – М., 1999.

Політологія / за заг. ред. І. С. Дзюбка, К. М. Лемківського. – К., 2001.

Політологія : академічний курс. – К., 2006.

Троян С. С. Порівняльні політичні системи сучасності :

навч. посіб. / С. С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

Чаморро С. М. Общее и особенное в развитии политической и правовой культуры обществ Запада, Востока и России / С. М. Чаморро. – М., 1998.

Тема 11. Схема країнознавчого аналізу (2 год)

П л а н

1. Різновиди країнознавчих підходів.
2. Класична схема країнознавчого аналізу.
3. Концептуальні напрямки країнознавчого аналізу.
4. Схема комплексного географічного країнознавства.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.

Анучин В. А. Страноведение: состояние и задачи / В. А. Анучин. – М., 1984.

Методика сравнительного страноведения (Экономическая и социальная география) /под ред. Н. С. Мироненко. – М., 1993.

Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы: [учеб. пособ. для вузов] / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001.

Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії / М. Д. Пістун. – К., 1996.

Яценко Б.П. Концептуальні засади географічного країнознавства / Б. П. Яценко // Україна та глобальні процеси. – К.; Луцьк, 2000.

**Тема 12. Геопростір і територія. Географічне
та геополітичне положення країни
(4 год)**

П л а н

1. Простір і територія в країнознавстві.
2. Територія країни і держави.
3. Формування території держави. Внутрішній поділ
країн.
4. Відмінності морфології та геопросторового положення держави.
5. Кордони держави.
6. Поняття, методологічні основи вивчення і властивості географічного та геополітичного положення країни.
7. Ієрархічні рівні геополітичного положення країни.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.
- Колосов В.А. Геополитика и политическая география / В. А. Колосов,
Н. С. Мироненко. – М., 2001
- Максаковский В.П. Историческая география мира / В. П. Максаковский. – М., 1999.
- Машбиц Я. Т. Комплексное страноведение / Я. Т. Машбиц. – М.; Смоленск, 1998.
- Миронко Н. С. Страноведение / Н. С. Миронко. – М., 2001.
- Політична географія і геополітика / за ред. П. Б. Яценка. – К., 2007.
- Яценко П. Б. Политическая география / П. Б. Яценко. – К., 2005.

Тема 13. Природні умови та природно-ресурсний потенціал країни
(2 год)

П л а н

1. Поняття про природні умови та природні ресурси. Оцінка природних факторів у країнознавстві.
2. Покомпонентна характеристика природних факторів у країнознавстві.
3. Вплив природних факторів на життя и господарську діяльність людини.
4. Ступінь та характер освоєння природи.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.

Арманд Д. Л. Географические системы и система географических наук / Д. Л. Арманд // Системный подход в географии. – М., 1972.

Бабурин В. Л. Географические основы управления / В. Л. Бабурин, Ю. Л. Мазуров. – М., 2000.

Машбиц Я. Т. Комплексное страноведение / Я. Т. Машбиц. – М.; Смоленск, 1998.

Миронко Н. С. Страноведение / Н. С. Миронко. – М., 2001.

Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії / М. Д. Пістун. – К., 1996.

Тема 15. Країнознавчі аспекти народонаселення та демографії

П л а н

1. Методика вивчення населення країни. Зайнятість на-

селення. Статеві-віковий склад населення.

2. Методика вивчення народів. Расовий, етнічний, мовний, релігійний склад населення.

3. Розселення населення. Поняття та види.

4. Методи дослідження мережі розселення країни. Міграції. Діаспора.

5. Методи аналізу територіальної організації систем розселення країни. Урбанізація.

6. Опорний каркас розселення країни.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М., 1983.

Економічна і соціальна географія світу. – К., 2006.

Лаппо Т.М. География городов / Т. М. Лаппо. – М., 1997.

Машбиц Я. Т. Комплексное страноведение / Я. Т. Машбиц. – М.; Смоленск, 1998.

Миронко Н.С. Страноведение / Н. С. Миронко. – М., 2001.

Хорев Б.С. Проблемы городов / Б. С. Хорев. – М., 1971.

Т е м а 17. Економічна сфера країни

(2 г о д)

П л а н

1. Методи аналізу економіки й інфраструктури країни.

2. Організаційно-управлінська, функціонально-господарська та територіальна структура господарства.

3. Економічна сутність і зміст інфраструктури. Підходи до вивчення інфраструктури у країнознавстві.

4. Зовнішньоекономічна діяльність країни.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Безуглий В. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: навч. посіб. / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. –

К., 2007.

Дабабов С. А. Ифраструктура / С. А. Дабабов, П. Б. Яценко // Эконом. география. – 1982. – Вып. 33.

Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.

Економіка зарубіжних країн / за ред. А.С. Филипенка. – К., 1996.

Економіка і соціальна географія світу / за ред. П. Б. Яценка. – К., 2006.

Кузик С. Економічна і соціальна географія Америки / С. Кузик, М. Книш. – Л.: ЛНУ, 1999.

Масляк П. О. Економічна і соціальна географія світу / П. О. Масляк, І. І. Дахно. – К.: Вежа, 2004.

Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: підруч. / за ред. В. В. Ковалевського, О. Л. Михайлюк, В. Ф. Семенова. – [6-те вид., виправл.]. – К.: Знання, 2004.

Румянцев А. Л. Міжнародна торгівля / А. Л. Румянцев, А. І. Башинська, І. М. Корнілова, Ю. О. Коваленко. – К.: ЦНЛ, 2004.

Світова економіка. – К.: Либідь, 2001.

Світова економіка / за ред. А. С. Филипенка. – К., 2007.

Соколенко С. І. Глобалізація і економіка України / С. І. Соколенко. – К.: Логос, 1999.

Соціально-економічна географія України: навч. посіб. / за ред. О. І. Шаблія. – Л., 2000.

Яценко П. Б. Мегатренди світового господарства / П. Б. Яценко // Укр. географ. журнал. – 1988. – № 4.

Тема 18. Політична сфера країни

(2 год)

П л а н

1. Методика вивчення політичної системи країни.
2. Типи держав за формою правління, державним устроєм та політичним режимом. Політико-правові інститути.

3. Особливості політичної організації території держави.
4. Регіональні особливості політичної організації суспільства.
5. Поняття та структура правової системи.
6. Політична сфера держави та світовий політичний процес і міжнародні відносини.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Василенко В. А. Административно-государственное управление в странах Европы: США, Великобритания, Франция, Германия / В. А. Василенко. – М., 2000.

Великобритания. Эпоха реформ/ под. ред. Ал. А. Громыко. – М., 2007.

Дербишар Дж. Д. Политические системы мира: в 2 т. / Дж. Д. Дербишар. – М., 2004.

Колосов В. А. Геополитика и политическая география / В. А. Колосов, Н. С. Мироненко. – М., 2001.

Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / В. О. Ріяка, В. С. Семенов, М. В. Цвік та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування / В. С. Куйбіда. – К., 2004.

Мангейм Дж. Б. Політологія, методы исследований / Дж. Б. Мангейм. – М., 1999.

Політична географія і геополітика / за ред. П. Б. Яценка. – К., 2007

Т е м а 19. Загальна характеристика країн Європи (4 г о д)

П л а н

1. Географічне положення та природно-ресурсний потенціал Європи.
2. Субрегіони Європи, їх характеристика.

3. Правові системи країн Європи.
4. Господарство країн Європи.
5. Європейський Союз, його правова природа та історія формування.
6. Мета ЄС та засоби її реалізації. Маастрихтський договір.
7. Основні органи Європейського Союзу.
 - а) Європейська Рада;
 - б) Європейський парламент;
 - в) Європейська Комісія;
 - г) правничі та судові органи ЄС.
8. Правові засади економічної інтеграції ЄС.
 - а) спільна торговельна та митна політика;
 - б) гармонізація податкового законодавства ЄС;
 - в) гармонізація антимонопольного та конкурентного законодавства.
9. Правові засади регіональної та міграційної політики:
 - а) регіональна політика та транскордонна співпраця;
 - б) міграційна політика та політика громадянства;
 - в) Шенгенська угода.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Accountability and legitimacy in the European Union [Text] / edited by A. Arnall. – Oxford : Oxford university press, 2005.

European Union Law [Text]. - London : Sweet & Maxwell, 2000.

Иванов И. Д. Европа регионов / И. Д. Иванов. – М., 1998.

История государства и права США, Великобритании, Франции, Германии в новейший период. Европейская интеграция в XX в. : учеб. пособ. – Х., 2007.

Кальвокоресси П. Мировая политика после 1945 года : в 2 кн. / П. Кальвокоресси: пер. с англ. – М.: Международные отношения, 2000.

Копійка В. В. Європейський Союз: заснування і етапи становлення : навч. посіб. / В. В. Копійка. – К., 2001

Лозо В.І. Становлення і розвиток правових основ екологічної стратегії Європейського Союзу : моногр. / В. І. Лозо. –

Х.: Право, 2008.

Митне регулювання в ЄС та Україні: порівняльно-правове дослідження / за наук. ред.: А. В. Мазур, Центр. європ. та порівн. права М-ва юстиції України. – К. : Ніка-Прінт, 2005.

Міжнародні інтеграційні процеси сучасності. – К., 2004.

Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. О.С. Кучук. – К., 2005.

На шляху до Європи. Український досвід євро регіонів / за ред. С. Максименка, І. Студеннікова. – К., 2000.

Право Європейського Союзу : підруч. / за ред. В. І. Муравйова. – К. : Юрінком Інтер, 2011.

Право Європейського Союзу. Особлива частина: навч. посіб. (з урахуванням положень Лісабонського Договору) / за ред. М. Р. Аракелян. - К. : Істина, 2010.

Т е м а 20. Велика Британія (2 г о д)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ Великої Британії. Особливості історичного розвитку. Заморські території.

2. Демографічна характеристика Великої Британії.

3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми.

4. Державний лад країни:

а) глава держави, його повноваження;

б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;

в) виконавча влада, порядок формування, функції;

г) система судоустрою;

д) провідні політичні партії;

е) місцеве самоврядування.

5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.

6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
7. Основні галузі господарства Великої Британії.
8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Список літератури

- Англія : пер.з англ. – К.,2002.
- Березная Н. А. Великобритания / Н. А. Березная. – М., 2004.
- Василенко В. А. Административно-государственное управление в странах Европы: США, Великобритания, Франция, Германия / В. А. Василенко. – М., 2000
- Великобритания. Эпоха реформ / под. ред. Ал. А. Громыко. – М., 2007.
- Гладкий Ю. Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.
- Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.
- Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.
- Дорошко М.С. Країни СНД, Європи і Північної Америки: навч. посіб. / М. С. Дорошко. – К.: Ніка Центр, 2009.
- Журков А. А. Великобритания и проблемы западноевропейской интеграции / А. А.Журков. – М., 2002.
- Иванов И. Д. Европа регионов / И. Д. Иванов. – М., 1998.
- Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006.
- История государства и права США, Великобритании, Франции, Германии в новейший период. Европейская интеграция в XX в.: учеб. пособ. – Х., 2007.
- Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн.]. – К.: 2012.
- Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк. – [2-ге вид., виправл.]. – К.: Знання, 2008.

Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы: [учеб. пособ. для вузов] / Н. С. Мироненко – М.: Аспект Пресс, 2001.

Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А. Я. Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Т е м а 21. Франція (2 г о д)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ Франції. Особливості історичного розвитку. Залежні території.
2. Демографічна характеристика Франції.
3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми.
4. Державний лад країни:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;
 - г) система судустрою;
 - д) провідні політичні партії;
 - е) місцеве самоврядування.
5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
7. Основні галузі господарства Франції.
8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Гладкий Ю. Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.

Дорошко М. С. Країни СНД, Європи і Північної Америки: навч. посіб. / М. С. Дорошко. – К.: Ніка Центр, 2009.

Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006.

История государства и права США, Великобритании, Франции, Германии в новейший период. Европейская интеграция в XX в. : учеб. пособ. // В. И. Лозо. – Х, 2007 г.

Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн.] – К.: 2012.

Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк – [2-ге вид., виправл.]. – К.: Знання, 2008.

Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы: [учеб. пособ. для вузов] / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001.

Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А. Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Т е м а 22. Італія (2 г о д)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ Італії. Особливості історичного розвитку.
2. Демографічна характеристика Італії.
3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми.
4. Державний лад країни:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;
 - г) система судоустрою;
 - д) провідні політичні партії;
 - е) місцеве самоврядування.

5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
7. Основні галузі господарства Італії.
8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Гладкий Ю. Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.

Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.

Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.

Дорошко М. С. Країни СНД, Європи і Північної Америки: навч. посіб. / М. С. Дорошко. – К.: Ніка Центр, 2009.

Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006.

Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн.] – К.: 2012.

Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк. – [2-ге вид., виправл.] – К.: Знання, 2008.

Миرونенко Н.С. Страноведение: Теория и методы: [учеб. пособ. для вузов] / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001.

Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А. Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Т е м а 23. Німеччина (2 г о д)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ Німеччини. Особливості історичного розвитку.

2. Демографічна характеристика Німеччини.
3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми.
4. Державний лад країни:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;
 - г) система судоустрою;
 - д) провідні політичні партії;
 - е) місцеве самоврядування.
5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
7. Основні галузі господарства Німеччини.
8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Білоус А. С. Політико-правові системи : світ і Україна : [навч. посіб.] / А. С. Білоус. – К.: АМУПП, 2000.
- Бусыгина И. М. Регионы Германии / И. М. Бусыгина. – М., 2000.
- Гладкий Ю. Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.
- Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.
- Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.
- Дорошко М. С. Країни СНД, Європи і Північної Америки: навч. посіб. / М. С. Дорошко. – К.: Ніка Центр, 2009.
- Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006.
- История государства и права США, Великобритании, Франции, Германии в новейший период. Европейская интеграция в XX в. : учеб. пособ. – Х., 2007.

- Киндерсли Д. Германия / Д. Киндерсли. – М., 2008.
- Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / Рі-
яка В. О., Семенов В. С., Цвік М. В. та ін. – К.: Юрінком Інтер,
2004.
- Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. До-
рошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн.]. –
К.: 2012.
- Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи
зарубіжних країн / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.
- Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк. –
[2-ге вид., виправл.]. – К.: Знання, 2008.
- Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы:
[учеб. пособ. для вузов] / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс,
2001.
- Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. /
отв. ред. А. Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.
- Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова.
– М., 2002.
- Троян С. С. Порівняльні політичні системи сучасності :
навч. посіб. / С. С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

Т е м а 24. Російська Федерація (2 г о д)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-терито-
ріальний поділ Росії. Особливості історичного розвитку.
2. Демографічна характеристика Росії.
3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні
проблеми.
4. Державний лад країни:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та
повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;
 - г) система судуострою;

- д) провідні політичні партії;
- е) місцеве самоврядування.
- 5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
- 6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
- 7. Основні галузі господарства Росії.
- 8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Гладкий Ю. Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.

Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.

Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.

Дахно І. І. Країни СНД, Європи і Північної Америки: навч. посіб. / І. І. Дахно. – К.: Ніка Центр, 2009.

Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006

Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головаченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн]. – К.: 2012.

Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн. / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.

Макаренко В. В. Кто союзники России? Ментальность и геополитика : парадоксы теории безопасности России / В. В. Макаренко. – М.: Страдиз; ФИАМП, 2000.

Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк. – [2-ге вид., виправл.]. – К.: Знання, 2008.

Мироненко Н.С. Страноведение: Теория и методы: учеб. Пособ. для вузов / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001

Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А.Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.

Регионализация в развитии России : географические

процессы и проблемы. – М., 2001.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Троян С.С. Порівняльні політичні системи сучасності : навч. посіб. / С. С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

Т е м а 26. Індія (2 г о д)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ Індії. Особливості історичного розвитку.
2. Демографічна характеристика Індії.
3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми.
4. Державний лад країни:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;
 - г) система судустрою;
 - д) провідні політичні партії;
 - е) місцеве самоврядування.
5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
7. Основні галузі господарства Індії.
8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Борисов А. Е. Индия. Международные отношения / А. Е. Борисов. – М., 1999.

Гладкий Ю.Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш.

учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.

Головченко В. Політико-правові системи країн Азії : курс лекцій / В. Головченко. – К: ІВМ, 2005.

Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.

Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.

Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – XXI, 2006

Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн.]. – К.: 2012.

Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.

Лозо В.И. Государство и право древней, средневековой и современной Индии: учеб. пособ. / В. И. Лозо. – Х, 2007.

Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк. – [2-ге вид., виправл.]. – К.: Знання, 2008.

Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы: учеб. пособ. для вузов / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001.

Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А. Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Троян С. С. Порівняльні політичні системи сучасності : навч. посіб. / С. С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

Т е м а 27. Японія

(2 г о д)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ Японії. Особливості історичного розвитку.
2. Демографічна характеристика Японії.

3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми.
4. Державний лад країни:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;
 - г) система судоустрою;
 - д) провідні політичні партії;
 - е) місцеве самоврядування.
5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
7. Основні галузі господарства Японії.
8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Список літератури

- Гладкий Ю. Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.
- Головченко В. Політико-правові системи країн Азії : курс лекцій / В. Головченко. – К: ІВМ, 2005.
- Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.
- Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.
- Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – XXI, 2006
- История Японии. Сб. историч. произведений / под ред. И. А. Настенко. – [5-е изд., исправл.]. – М.: “Русская панорама”, 2008.
- Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн.]. – К.: 2012.
- Лісничий В.В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.

Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк. – [2-ге вид., виправл.]. – К.: Знання, 2008.

Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы: учеб. пособ. для вузов / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001.

Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А. Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Троян С.С. Порівняльні політичні системи сучасності : навч. посіб. / С. С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

Т е м а 28. Китай (2 г о д)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ Китаю. Особливості історичного розвитку.
2. Демографічна характеристика Китаю.
3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми.
4. Державний лад країни:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;
 - г) система судоустрою;
 - д) провідні політичні партії;
 - е) місцеве самоврядування.
5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
7. Основні галузі господарства Китаю.
8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

Список літератури

- Гладкий Ю. Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.
- Головченко В. Політико-правові системи країн Азії : курс лекцій / В. Головченко. – К: ІВМ, 2005.
- Дахно І.І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.
- Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.
- Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006
- Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн.]. – К.: 2012.
- Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.
- Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк. – [2-ге вид., виправл.]. – К.: Знання, 2008.
- Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы: учеб. пособ. для вузов / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001
- Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А. Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.
- Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.
- Троян С.С. Порівняльні політичні системи сучасності : навч. посіб. / С. С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

Тема 29. Сполучені Штати Америки (2 год)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ США. Особливості історичного розвитку.

2. Демографічна характеристика США.
3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми.
4. Державний лад країни:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;
 - г) система судоустрою;
 - д) провідні політичні партії;
 - е) місцеве самоврядування.
5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
7. Основні галузі господарства США.
8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Білоус А. С. Політико-правові системи : світ і Україна : [навч. посіб.] / А. С. Білоус. – К.: АМУПП, 2000.
- Гладкий Ю. Н. Регионоведение: учебн. для студ. высш. учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.
- Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.
- Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.
- Дорошко М. С. Країни СНД, Європи і Північної Америки: навч. посіб. / М. С. Дорошко. – К.: Ніка Центр, 2009.
- Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006
- История США : в 4 т. – М.: Наука, 1983. \
- Кальвокоресси П. Мировая политика после 1945 года : в 2 кн. / П. Кальвокоресси: пер. с англ. – М.: Международ. отношения, 2000.

Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / В.О.Ріяка , В. С.Семенов, М. В. Цвік та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн]. – К.: 2012.

Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн. / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.

Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк. – [2-ге вид., виправл.]. – К.: Знання, 2008.

Мироненко Н.С. Страноведение: Теория и методы: учеб. пособ. для вузов / Н.С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001

Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А. Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Троян С.С. Порівняльні політичні системи сучасності : навч. посіб. / С. С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

Т е м а 31. Країни Латинської Америки (2 г о д)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ країн Латинської Америки. Особливості історичного розвитку.
2. Демографічна характеристика країн Латинської Америки.
3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми.
4. Державний лад країн Латинської Америки:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;

- г) система судоустрою;
 - д) провідні політичні партії;
 - е) місцеве самоврядування.
5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
 6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
 7. Основні галузі господарства країн Латинської Америки.
 8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн.]. – К.: 2012.

Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006

Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк . – [2-ге вид., виправл.]. – К.: Знання, 2008.

Мироненко Н.С. Страноведение: Теория и методы: учеб. пособ. для вузов / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001

Гладкий Ю. Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / Ю.Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.

Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.

Троян С.С. Порівняльні політичні системи сучасності : навч. посіб. / С.С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

Білоус А. С. Політико-правові системи : світ і Україна : [навч. посіб.] / А. С. Білоус. – К.: АМУПП, 2000.

Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / В. О. Ріяка, В. С. Семенов, М. В. Цвік та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А. Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.

Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.

Латинская Америка и Карибы. Политические институты и процессы / отв. ред. З. В. Ивановский. – М.: Наука, 2000.

Латинская Америка : энциклопед. справ. – Т.1 / гл. ред. В. В. Вольский. – М.: Сов. энциклопед., 1979.; Т.2. / гл. ред. В. В. Вольский. – М.: Сов. энциклопед., 1982.

Тема 32. Загальна характеристика країн Африки (2 год)

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ країн Африки. Особливості історичного розвитку.
2. Демографічна характеристика країн Африки.
3. Природно-ресурсний потенціал країн. Екологічні проблеми.
4. Державний лад країн Африки:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;
 - г) система судоустрою;
 - д) провідні політичні партії;
 - е) місцеве самоврядування.
5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
7. Основні галузі господарства країн Африки.
8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Африка : Энциклопед. справ. – Т. 1. А – К/ гл. ред. А. Громыко. – М.: Сов. энциклопед., 1986.; Т. 2. К – Я / гл. ред.

- А. Громыко. – М.: Сов. энциклопед., 1987.;
- Білоус А.С. Політико-правові системи : світ і Україна : [навч. посіб.] / А. С. Білоус. – К.: АМУПП, 2000.
- Гладкий Ю.Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.
- Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.
- Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.
- Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006
- Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / В. О. Ріяка, В. С. Семенов, М. В. Цвік та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2004.
- Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн.]. – К.: 2012.
- Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.
- Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк. – [2-ге вид., виправл.]. – К.: Знання, 2008.
- Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы: учеб. пособ. для вузов / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001.
- Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А. Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.
- Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.
- Троян С. С. Порівняльні політичні системи сучасності : навч. посіб. / С. С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

Тема 34. Австралія **(2 год)**

П л а н

1. Географічне положення та адміністративно-територіальний поділ Австралії. Особливості історичного розвитку.

2. Демографічна характеристика Австралії.
3. Природно-ресурсний потенціал країни. Екологічні проблеми.
4. Державний лад країни:
 - а) глава держави, його повноваження;
 - б) законодавча влада, склад, порядок формування та повноваження парламенту;
 - в) виконавча влада, порядок формування, функції;
 - г) система судоустрою;
 - д) провідні політичні партії;
 - е) місцеве самоврядування.
5. Правове регулювання створення та діяльності суб'єктів господарювання. Основні риси цивільного права.
6. Правове регулювання оподаткування. Митна політика.
7. Основні галузі господарства Австралії.
8. Зовнішня політика. Членство в міжнародних організаціях.

С п и с о к л і т е р а т у р и

- Білоус А. С. Політико-правові системи : світ і Україна : [навч. посіб.] / А. С. Білоус. – К.: АМУПП, 2000.
- Гладкий Ю. Н. Регионоведение: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / Ю. Н. Гладкий. – М.: Гардарики, 2000.
- Дахно І. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. / І. І. Дахно. – К., 2002.
- Дахно І. І. Міжнародна торгівля / І. І. Дахно. – К.: МАУП, 2004.
- Ігнат'єв П. Н. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П. Н. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006.
- Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / В. О. Ріяка, В. С. Семенов, М. В. Цвік та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2004.
- Країнознавство : підруч. / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін. – [2-ге вид., переробл. и доповн.]. – К.: 2012.
- Лісничий В.В. Політичні та адміністративні системи за-

рубіжних країн. / В. В. Лісничий. – Х.: Торнадо, 2001.

Масляк П. О. Країнознавство : підруч. / П. О. Масляк. – [2-ге вид., виправл.]– К.: Знання, 2008.

Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы: учеб. пособ. для вузов. / Н. С. Мироненко. – М.: Аспект Пресс, 2001

Правовые системы стран мира : энциклопед. справ. / отв. ред. А. Я Сухарев. – М.: НОРМА, 2001.

Страны. Народы. Цивилизации / гл. ред. М. Д. Аксенова. – М., 2002.

Троян С. С. Порівняльні політичні системи сучасності : навч. посіб. / С.С. Троян. – К.: НМЦВО, 2003.

5. ПОТОЧНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

ОПИС ПРЕДМЕТА КУРСУ

Курс	Галузь знань, напрямок, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчаль- ного курсу (структура залікового кредиту)
Кількість кредитів ECTS: 6,0	0302 “Міжнародні від- носини”	Обов’язкова: <u>Модуль I</u>
Модулів: 3	6.030202 “Міжнародне право”	Лекції: 70 Семінарські заняття: 74 <u>Модуль II</u>
Змістових модулів: 4	7.06001 “Бакалавр”	Індивідуальна робота: 22 <u>Модуль III</u>
Загальна кількість годин: 216		Самостійна робота: 50 Види контролю: залік, іс- пит
Тижневих годин: 4		

**Навчальна дисципліна складається з
4 змістових модулів**

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів з країнознавства здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК). Загальним об'єктом є відповідні частини навчальної програми з дисципліни “Країнознавство”, засвоєння якої, відповідно, перевіряється під час поточного модульного контролю (ПМК).

Завдання ПМК – перевірка розуміння та засвоєння навчального матеріалу змістового модуля, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань.

Об'єктами ПМК знань студентів з країнознавства є систематичність та активність роботи, успішність на семінарських заняттях, виконання модульних контрольних завдань.

Оцінювання результатів ПМК здійснюється викладачем наприкінці вивчення кожного змістового модуля.

Критеріями оцінювання поточного модульного контролю (ПМК) є:

а) якісна успішність на семінарських заняттях (відвідування відповідних форм навчального процесу, активність та рівень знань при обговоренні питань), самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів; інші форми робіт – від 0 до 12 балів за першим модулем, від 0 до 8 – за другим, від 0 до 12 – за третім, від 0 до 8 – за четвертим;

б) оцінка за модульну контрольну роботу (у тому числі у формі тестів) за кожним із змістових модулів – від 0 до 3 балів.

Оцінювання успішності на семінарських заняттях у межах одного змістового модуля здійснюється на підставі сумування результатів поточної активності студентів на семінарських заняттях за темами такого змістового модулю. На кожному семінарському занятті студент має можливість одержати від 0,1 до 1,0 бала(и).

Критерії оцінювання на семінарському занятті:

бали	Рівень знань та умінь студентів
0,9-1,0	глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені питання; уміння обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; посилення на норми національного та міжнародного права по поточній темі; посилення на судову та правозастосовчу практику; вміння застосовувати теоретичні положення під час вирішення практичних задач
0,8-0,9	ґрунтовні знання навчального матеріалу, уміння обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; посилення на норми національного та міжнародного права по поточній темі; посилення на судову та правозастосовчу практику; аргументовані відповіді на поставлені питання; вміння застосовувати теоретичні положення під час вирішення практичних задач
0,7-0,8	міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки; аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; уміння обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; посилення на норми національного та міжнародного права по поточній темі;
0,6-0,7	посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабка застосування теоретичних положень під час вирішення практичних задач
0,3-0,6	незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час вирішення практичних задач
0,1-0,3	незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися під час вирішення практичних задач, незнання основних фундаментальних положень

Виконання модульних контрольних завдань може проводитися у формі тестів (у тому числі з використанням комп'ютерних технологій), відповідей на теоретичні питання, вирішення практичних задач, виконання індивідуальних завдань тощо. Студент за результатами модульної контрольної роботи у формі тестових завдань заслуговує на три бали у разі, якщо він правильно вирішує не менше 90% тестових завдань; якщо студент впорався від 75% до 90% тестових завдань, йому виставляється два бали; при правильному вирішенні від 60% до 75% тестових завдань студент отримує за модульну контрольну роботу один бал.

Підсумковий бал за результатами ПМК оформляється під час останнього семінарського заняття відповідного семестру.

Загальна кількість балів за ПМК дорівнює 40, з яких від 0 до 12 балів студент може отримати за результатами першого змістового модуля, від 0 до 8 балів – за результатами другого, від 0 до 12 балів – третього, від 0 до 8 балів – четвертого змістового модуля. Результати ПМК знань студентів вносяться до відомості обліку поточної успішності та є основою для визначення загальної успішності студента з даного предмета і враховуються (за необхідності) при виставленні балів за підсумковий контроль знань (ПКЗ).

У разі невиконання завдань ПМК, з об'єктивних причин, студенти мають право, за дозволом декана (викладача), скласти їх до останнього семінарського заняття. Час та порядок складання визначає викладач.

6. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Відповідно до вимог “Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців” індивідуальна робота студентів з країнознавства може включати: участь у роботі студентського наукового гуртка (проблемної групи) з країнознавства, студентських конференціях, конкурсах; написання рефератів та їх презентацію; анотацію прочитаної додаткової літератури; бібліографічний опис літератури; переклад іноземних текстів встановлених обсягів та інші форми роботи.

Вибір студентом видів індивідуальної роботи здійснюється на альтернативній основі згідно з особистими інтересами за попереднім узгодженням з викладачем. Організація індивідуальної роботи студентів, контроль за виконанням, оцінювання її результатів покладено на викладача, який проводить семінарські заняття в академічній групі. За індивідуальну роботу студент має можливість отримати від 0 до 10 балів. Теоретична частина індивідуальної роботи (I семестр) та практична частина (II семестр) оцінюються викладачем від 0 до 5 балів кожна.

У разі виконання студентом індивідуальної роботи з написання рефератів при їх оцінюванні беруться до уваги наступні критерії:

а) посилення на новітні монографічні роботи і статті, розміщені у наукових виданнях;

б) використання іноземної літератури з досліджуваних питань;

в) повнота і ґрунтовність відповідей на запитання по темі роботи;

г) відображення сучасних наукових концепцій і поглядів;

г) наявність розгорнутого плану;

д) належне оформлення;

є) наявність ілюстрацій;

е) змістовні висновки.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підсумкове оцінювання рівня знань студентів з країнознавства здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК), індивідуальної роботи студентів та підсумкового контролю знань студентів (ПКЗ) за 100-бальною шкалою. Завдання поточного модульного контролю (ПМК) та індивідуальної роботи студентів оцінюються в діапазоні від 0 до 50 балів; завдання, що виносяться на підсумковий контроль знань (ПКЗ) у формі іспиту, – від 0 до 50 балів.

У першому семестрі ПКЗ з країнознавства проводиться у формі заліку за результатами семінарських занять, у другому – у формі іспиту з вузлових питань, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати знання з навчальної дисципліни з сучасними соціальними і правовими проблемами.

Конкретний перелік питань та завдань, що охоплюють увесь зміст дисципліни, критерії оцінювання екзаменаційних завдань, порядок і час їх складання визначаються кафедрою і доводяться до студентів на початку навчального року. До екзаменаційного білета включаються, як правило, 3 питання.

Підсумковий контроль знань і умінь студентів у формі іспиту здійснюється усно відповідно до шкали оцінювання від 0 до 50 балів, за якою оцінка студента має бути кратною 5 балам (0,25,30,35,40,45,50). При визначенні оцінки за результатами ПКЗ використовуються наступні критерії:

Кількість балів	Критерії оцінювання знань і умінь студента
<i>1</i>	<i>2</i>
50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Усебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником. 3. Наявність творчих здібностей і наукового підходу в розумінні й викладенні матеріалу відповідно до програми навчальної дисципліни. 4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та застосування отриманих знань у практичній роботі.
45	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою навчально-методичним посібником. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником; 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.

35	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, що уможливує подальше навчання і майбутню роботу за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником. 3. Помилки та суттєві неточності при відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або усунення за допомогою викладача.
30	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, що уможливує подальше навчання і майбутню роботу за професією. 2. Знайомство з основною літературою, рекомендованою навчально-методичним посібником. 3. Помилки при відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
25	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прогалини в знаннях по значній частині основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність суттєвих помилок при відповіді на іспиті. 3. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без додаткової підготовки з цієї дисципліни
0	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність знань по значній частині основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з навчальної дисципліни.

До відомості обліку підсумкової успішності заносяться сумарні результати в балах ПМК, індивідуальної роботи студентів та ПКЗ.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку згідно з такою шкалою:

Оцінка за шкалою ECTS	ВИЗНАЧЕННЯ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮАУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання, але незначною кількістю помилок	5	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80-89
C	ДОБРЕ – у цьому правильна робота з певною кількістю значних помилок		75-79
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70-74
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії		60-69
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		1-34

З М І С Т

1. Вступ.....	3
2. Загальний розрахунок годин лекцій, семінарських занять, самостійної роботи.....	5
3. Програма навчальної дисципліни “Країнознавство”.....	7
4. Плани семінарських занять з країнознавства.....	19
5. Поточний (модульний) та підсумковий контроль знань студентів.....	56
6. Індивідуальна робота студентів.....	60
7. Критерії оцінки успішності студентів з навчальної дисципліни “Країнознавство”.....	61

Навчальне видання
**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК**

**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КРАЇНОЗНАВСТВО”**

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”,
напрямок підготовки 6.030401 “Правознавство”)

для студентів I курсу

У к л а д а ч і : ЛИЗОГУБ Віталій Анатолійович,
ВАСИЛЬЄВ Євген Олександрович

Відповідальний за випуск *В. Д. Гончаренко*

Редактор *Л. В. Русанова*
Комп’ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*

План 2012

Підп. до друку . 2012. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 4,125. Облік.-вид. арк. 2,192. Вид. № 167.
Тираж прим. Зам. № 4473. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.